

14.10.2022

Група 15

Захист України

Урок 9-10

ТЕМА. Непрямий масаж серця, як спосіб відновлення діяльності серцево-судинної системи, методика його виконання. Застосування автоматичного зовнішнього дефібрилятору.

Мета. Розширити та збагатити знання учнів про основні способи реанімації.

Ознайомити з особливостями непрямого масажу серця, методику його проведення, значенням.

Сформувати в студентів поняття про алгоритм реанімації. Сформувати навички проведення непрямого масажу серця.

Розвивати мовлення, спостережливість, вміння за ознаками розпізнавати хвороби.

Виховувати санітарно-гігієнічні навики та бережливе ставлення до свого здоров'я.

Виховувати активну громадянську позицію, співчуття.

Матеріал до уроку

Реанімація при зупинці кровообігу

Припинення діяльності серця може виникнути під впливом найрізноманітніших причин (утоплення, удушення, отруєння газами, ураження електричним струмом та блискавкою, крововилив у мозок, інфаркт міокарда та інші захворювання серця, тепловий удар, крововтрати, сильний прямий удар у ділянку серця, опіки, замерзання та ін.) та у будь-якій обстановці — у лікарні, стоматологічному кабінеті, вдома, на вулиці, виробництві. У будь-яких з цих випадків у розпорядженні особи, що робить реанімацію, є лише **3-4 хвилини** для постановки діагнозу та відновлення кровопостачання мозку.

Основними **симптомами зупинки серця**, які дозволяють швидко поставити діагноз, є:

1. втрата свідомості;
2. відсутність пульсу, у тому числі на сонних та стегнових артеріях;
3. відсутність серцевих тонів;
4. зупинка дихання;
5. блідість або синюшиність шкіри та слизових оболонок;
6. розширення зіниць;
7. судоми, які можуть з'явитися у момент втрати свідомості та бути першим помітним оточуючим симптомом зупинки серця.

Ці симптоми настільки переконливо свідчать про зупинку кровообігу та про те, що не можна втрачати ані секунди на додаткове обстеження (вимірювання артеріального тиску, визначення частоти пульсу) або пошуки лікаря, а необхідно негайно розпочати реанімацію — **масаж серця та штучне дихання**. Слід пам'ятати про те, що масаж серця завжди повинен проводитися одночасно зі штучним диханням, у результаті якого циркулююча кров збагачується киснем. **В іншому випадку у реанімації немає сенсу.**

Застосовують два типи масажу серця: відкритий або пряний — під час операцій на органах грудної порожнини, та непрямий, що проводиться як один з елементів серцево-судинної церебральної реанімації.

Техніка непрямого масажу серця

Непрямий масаж є ритмічним стисканням серця між грудиною та хребтом. При цьому кров виганяється з лівого шлуночка у аорту та надходить до головного мозку, а з правого шлуночка — до легень, де збагачується киснем. Після того, як тиск на передню грудну стінку припиняється, порожнини серця знову заповнюються кров'ю. При проведенні непрямого масажу серця хворого вкладають на спину на тверду поверхню (підлога, земля). Масаж на матраці або м'якій поверхні робити не можна. Реаніматор стає збоку від хворого та кистями, покладеними одна на одну, надавлює на грудину з такою силою, щоб прогнути її за напрямком до хребта на 5–6 см. Частота стискань 100—120 у хвилину. Руки повинні лежати на нижній третині грудини.

У дітей масаж серця слід проводити лише однією рукою, а дітей **грудного віку** — кінчиками двох пальців з частотою 100—120 стискань у хвилину. Точка прикладання пальців у дітей до 1 року — у нижнього кінця грудини.

При проведенні масажу **дорослим** необхідно застосовувати не тільки силу рук, потрібно натискати усім корпусом. Такий масаж потребує значного фізичного напруження та досить втомливий.

Якщо реанімацію виконує одна людина, то через кожні 30 стискань грудини з інтервалом у 1 секунду вона повинна, припинивши масаж, зробити 2 вдиха за методом рот у рот, рот у ніс або спеціальним ручним респіратором. При участі у реанімації двох осіб слід робити 2 роздування легень після кожних 30 стискань грудини.

Ефективність масажу серця оцінюють за такими ознаками:

1. поява пульсу на сонних, стегнових та променевих артеріях;
2. підвищення артеріального тиску до 60-80 мм рт. ст.;
3. звуження зіниць та поява реакції їх на світло;
4. зникнення синюшного забарвлення та «смертельної» блідості;
5. подальше відновлення самостійного дихання.

Слід пам'ятати, що грубе проведення зовнішнього масажу серця може привести до тяжких ускладнень — переломів ребер, що може привести до пошкодження органів грудної порожнини (наприклад, легенів і серця). При сильному тиску також може статися розрив шлунка або печінки. Особливу обережність слід виявляти при проведенні масажу в дітей та людей похилого віку.

Якщо через **30-40 хвилин** від початку масажу серця, штучного дихання та медикаментозної терапії серцева діяльність не відновлюється, зіниці залишаються широкими, без реакції на світло, можна вважати, що в організмі почалися незворотні зміни та загибель мозку, і реанімацію доцільно припинити. При появі явних ознак смерті реанімація можна припиняти раніше.

При деяких тяжких захворювань та травматичних пошкодженнях (злюкісні пухлини з метастазами, тяжка травма черепа з розміжченням головного мозку) реанімація не буде мати сенсу та її не слід розпочинати. У інших випадках раптової смерті завжди залишається надія на оживлення хворого та для цього повинні бути прийняті усі можливі заходи.

Транспортування хворого із зупинкою дихання та серцевих скорочень може бути здійснене лише після відновлення серцевої діяльності та дихання або у спеціальній машині швидкої допомоги, у якій можна продовжувати реанімаційні заходи.

СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВА РЕАНІМАЦІЯ

Домашнє завдання: опрацювати матеріал теми та скласти конспект у зошитах.

Зворотній зв'язок email n.v.shadrina@ukr.net